

Rootsi riigivisiidile saabunud president Toomas Hendrik Ilves külastas Stockholmis mälestusmärki "Vabaduse värav", mis sümboliseerib eestlastest paadipõgenike tänu Rootstile ja rootslastele, kes nad enam kui 65 aastat tagasi vastu võtsid.

Kümned tuhanded eestlased ja eesti-rootslased olid jätnud oma kodud ja kodumaa, pagenud sõja, okupatsiooni ja vägivalda eest ning saabunud põgenikena üle Läänemere, meenutas president Ilves.

"Koduta ja kodumaata seisid nad siin kaldal, teadmatuses ja samas lootuses, saatuse tuulte raputada. Rootsi riik ja rootslased ulatasid põgenikele käe ning andsid uue kodukatuse pea kohale. Rootsi avas neile vabaduse värava," ütles Eesti riigipea. "Nii ongi see mälestusmärk, mis sai võimalikuks tänu Rootsis elavate eestlaste annetustele, meie tänuavaldus Rootstile ja rootslastele."

President Ilves meenutas, et see kõik puudutab otseselt ka tema perekonda, sest ka tema vanemad jõudsid sõja ja okupatsiooni eest 1944.aasta sügisel Rootsi, mis sai nende esimeseks koduks vabas maailmas ja nad said jätkata oma elu vabade inimestena.

Eesti riigipea tänas kuningas Carl XVI Gustaf'i abi ja toetuse eest mälestusmärgi püstitamisel Eesti paadipõgenikele ning kõiki mälestusmärgi püstitamiseks annetusi teinud inimesi.

Taustaks:

Kaheksa meetrit kõrge hallist graniidist kitsa piluga mälestussammas – “Vabaduse värav” - õnnistati sisse ning anti pidulikult üle Rootsi rahvale 7. oktoobril 1994. Selle autoriks on Eesti kujur Matti Varik. Stockholmis, Lõuna Djurgårdenis asuval Manilla Holme neemel toimunud mälestussamba avamistseremoonial ütles Rootsi kuningas Carl XVI Gustaf, et meenutagu “Vabaduse värav” Eesti rahva julget võitlust demokraatia ja õigluse eest ning olgu see monument tunnistuseks meie kahe rahva lähedusest.

Väravale on eesti ja rootsi keeles graveeritud tekst, kus on sõnad:

“Tulime väikestes paatides üle mere pakku terrori ja diktatuuri eest. Meid jõudis kohale kolmkümmend tuhat meest, naist ja last - töölisi, kalureid, talupoegi, haritlasi... Meid koheldi hästi, me saime tööd, rajasime kindlustundes kodud ja perekonnad. Me ei unustanud kunagi maad, kust olime sunnitud lahkuma ja me töötasime ta vabaduse heaks.

Olgu Vabaduse Värav tunnistajaks rootslaste inimlikkusele ja sallivusele nende suhtes, kes otsisid varjupaika kurjal ajal ja meenutagu ta üht rahvakildu, kes siin leidis endale uue kodu.”

Vabariigi Presidendi Kantselei
avalike suhete osakond
tel 631 6229